

c. ř. s. může uplatnit jen opravným prostředkem, podaným proti nejbližšímu rozhodnutí, jež lze napadati. Z toho však plyne, že i rekurs takto odložený může býti podán samostatně, není-li tu již dalšího rozhodnutí, jež by bylo lze napadati, jak tomu jest i v souzeném případě, kde podáním dovolacího rekursu do usnesení rekursního soudu ze dne 12. února 1930 byl pořad stolic v řízení o prozatímním opatření již úplně vyčerpán, takže předpis § 524 c. ř. s. v tomto případě přípustnosti rekursu nevádí.

Ve věci samé jest rekursu přiznati oprávnění, pokud vytýká, že o návrhu odpůrce ohrožené strany, by jeho dovolacímu rekursu proti usnesení ze dne 12. února 1930 byl přiznán odkládací účinek, měl rozhodnouti okresní soud v R. jako soud první stolice, nikoliv krajský soud v Č. jako soud rekursní. Podle § 524 druhý odstavec c. ř. s. má ovšem o takovém návrhu rozhodnouti soud, jenž vydal napadené usnesení, jímž je v souzeném případě krajský soud v Č. Jde tu však jako v § 520 c. ř. s. o zřejmě nesprávnou dikci zákona, která odporuje úmyslu zákonodárce, neboť měl na mysli soud první stolice. Vždyť tento soud má po ruce spisy a může bez prodlení o návrhu na přiznání odkládacího účinku rozhodnouti, což vyžaduje povaha věci, neboť prodlení ve vyřízení návrhu na přiznání odkladu maří účel odkladu (rozh. čís. 8665 sb. n. s. Neumann, komentář k c. ř. s.). Usnesení rekursního soudu jest proto ve smyslu § 477 čís. 3 c. ř. s. zmatečné. Jelikož dovolací rekurs, o jehož odkládací účinek jde, byl nejvyšším soudem již vyřízen, jest další rozhodování o tom účinku bezpředmětné a proto se mohl nejvyšší soud omeziti na zrušení napadeného usnesení.

Čís. 9937.

Poměr § 1327 obč. zák. k § 1295 obč. zák.

Nelze se domáhati náhrady škody, jež nastala pozůstalým usmrceného odpadnutím neplacené pracovní síly v domácnosti a živnosti, třebaže usmrcený byl k této bezplatné práci úmluvou povinován.

(Rozh. ze dne 23. května 1930, R I 337/30).

Otec žalobkyně byl usmrcen automobilem řízeným prvním žalovaným a náležejícím druhému žalovanému. Žalobou, o niž tu jde, domáhala se žalobkyně na žalovaných náhrady škody placením měsíčního důchodu, tvrdíc, že její otec jí vedl její cihelnu, takže mohla zastávati místo úřednice u firmy J., kde měla měsíčního platu 1.050 Kč, vlastně po připočtení vánoční remunerace v poměrné částce čistý měsíční plat 1.137 Kč 50 h, že se následkem otcova úmrtí musela tohoto místa vzdáti a věnovati se cihelně, čímž prý jí vzešla škoda v zažalované výši. P r o c e s n í s o u d p r v é s t o l i c e žalobu zamítl. D ů v o d y : V s o u z e n é m p ř í p a d ě jest uvážiti, zda tu není případ § 1327 obč. zák. Podle tohoto zákonného ustanovení, nastane-li z ublížení smrt, musí býti nahrazeny nejen všechny výdaje, nýbrž také pozůstalým, o jejichž výživu

se měl usmrcený podle zákona starati, to, co jim ušlo. Žalobkyně jest dcerou usmrceného Karla Sch-a, tedy jeho pozůstalou, avšak nelze o ní tvrditi, že se měl usmrcený podle zákona o její výživu starati, neboť, jak z přednesu stran plyne, jde o osobu provdanou, při níž přechází s otce vyživovací povinnost na manžela. Manžel jest tudíž ve smyslu § 91 obč. zák. povinen poskytovat manželce podle svého jmění slušnou výživu. Že zemřelý Karel Sch. měl proti žalované podpůrnou vyživovací povinnost pro případ, že by příjmy a majetek manžela žalobkyně nestačily, jest vyloučeno, ana v době úrazu žalobkyně dle svého vlastního přednesu byla úřednicí s platem měsíčním 1.137 Kč 50 h (nejméně). Jest tedy na bíledni, že jde o osobu k samostatné výživě způsobilou, o majitelku cihelny, k níž vyživovací povinnost otcova již přestala. Nepřísluší jí proto z důvodu § 1327 obč. zák. nárok na náhradu toho, co jí jako pozůstalé smrtí otcovou ušlo. Žalovaná strana tvrdí dále, že nežalovala jen z důvodu § 1327 obč. zák., nýbrž i z důvodů § 1295 a násl. obč. zák. Žádati náhradu škody jest však oprávněn přímo poškozený sám, nepřímo poškozený jen tehdy, jeví-li se škodné jednání bezprávným i proti němu, porušujíc zákonnou normu, jež jest určena též k tomu, by chránila spolu i jeho zájem (Ehrenzweig, Pfaff, Krainz: System z r. 1928 — § 303. II. odst.). Musela by tedy činem žalovaného šoféra býti porušena norma právní chránící zájem (interese) žalobkyně, norma, jejímž účelem jest právě tato ochrana. Žalobkyně porušení normy však neuvádí, poukazuje jen k tomu, že úmrtím otce přišla o správce své cihelny. Žalobkyně uvádí, že její otec spravoval cihelnu, netvrdí však, že byl k tomu zavázán, takže zmařením jeho života byla na takovém právu zkrácena a jevílo by se smrtelné poškození jejího otce zároveň poškozením takového zákonem chráněného práva. Žalobkyně udává dále, že byla vlastně poškozena na svém právním poměru jako úřednice, neb prý musela místo opustiti, by se místo zesnulého otce mohla věnovati své cihelně, čímž prý jí vzhází měsíčně škoda nejméně 1.137 Kč 50 h. Nelze však přehlédnouti, že, jak obě strany souhlasně udávají ve svých přednesech, jde o malou cihelnu, a mohla si tedy žalobkyně k jejímu řízení, když její otec zahynul, zjednati osobu jinou a nemusela své výhodné místo úřednické opouštěti; nešloť o osobu nenahraditelnou. Jestliže tak učinila, ač tak učiniti nemusela, a vzhází jí tím škoda, nemůže její náhradu žádati na žalovaných z důvodu zákona automobilového (§ 1 aut. z.), ba ani z důvodu občanského práva (§ 1293 a násl., § 1327 obč. zák.) a bylo proto žalobu pro nedostatek aktivního oprávnění ku sporu na straně žalující zamítnouti. O d v o l a c í s o u d zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvému soudu, by, vyčkaje pravomoci, ji znovu projednal a rozhodl. D ů v o d y : I když jest přisvědčiti názoru soudu procesního, že žalobkyni nepřísluší žalobní nárok podle § 1327 obč. zák. z důvodu jím uvedených, na něž se poukazuje, nelze přisvědčiti jeho názoru v tom směru, že není její nárok odůvodněn podle § 1295 obč. zák. Jest pravda, že náhradu škody oprávněn jest požadovati přímo poškozený sám a nepřímo poškozený jen tehdy, jeví-li se škodné jednání bezprávným i proti němu, porušujíc zákonnou normu, jež jest určena

i k tomu, by chránila spolu i jeho zájem. Ale z toho ještě neplyne, že žalobní nárok žalobkyně jest za všech okolností neodůvodněný. Jde o žalobu o náhradu škody. Žalobkyně uvedla, jak škoda její vznikla, z čeho se skládá, kdo ji zavinil, a cituje zákonná ustanovení, o něž svůj nárok opírá, zejména se též dovolává ustanovení § 1295 a násl. obč. zák. Soud procesní neprovedl důkazy, pokládaje je vzhledem k svému názoru za zbytečné. S tímto názorem nelze souhlasiti. Podle § 1295 obč. zák. jest každý oprávněn žádati na škůdci náhradu škody, kterou mu způsobil zaviněním, ať škoda způsobena byla přestoupením povinnosti smluvní, nebo beze vztahu ke smlouvě. Nemůže býti pochyby o tom, že, bude-li ve sporu prokázáno to, co žalobkyně tvrdí, utrpěla smrtí svého otce škodu, při čemž bude prvému soudu náležeti také, by po rozumu § 182 c. ř. s. působil k tomu, by žalobkyně doplnila své údaje v tom směru, zda její otec spravoval její cihelnu dobrovolně, zdarma, či na základě povinnosti smluvní nebo zákonného závazku jiného, než předpokládá § 1327 obč. zák.

Nejvyšší soud zrušil napadené usnesení a uložil odvolacímu soudu, by nehledě k zrušovacímu důvodu rozhodl ve věci samé.

D ů v o d y:

Správný není ani názor, že § 1295 obč. zák. stanoví jen povinnost nahraditi škodu osobě, která zaviněním byla přímo poškozena, a že tedy je § 1327 obč. zák. ustanovením výminečným, odlišujícím se od řečené zásady, ani názor, že jest § 1327 obč. zák. jen jedním z případů zásady vyslovené v §§ 1295 a 1311 obč. zák., podle níž jest každý oprávněn požadovati na škůdci náhradu škody, ať jest zkrácen přímo nebo nepřímou. Jak bylo blíže rozebráno v judikátu býv. vídeňského nejvyššího soudu čís. 189 (čís. 1162 úř. sb.) a z historického vývoje dotyčných ustanovení občanského zákona zevrubně vyvozeno, neměla býti odstraněna ustanovením § 1327 obč. zák. všeobecná zásada § 1295 obč. zák. v případě, nastane-li z poškození na těle smrt, nýbrž měl býti jen omezen okruh osob oprávněných požadovati náhradu škody, a to tak, že mohou náhradu požadovati jen ti, o jichž výživu usmrcený měl pečovati podle zákona, a byli vyloučeni z tohoto okruhu osoby, které měly, po případě mohly míti proti usmrcenému nárok jiný než zákonný nárok na výživu, tedy buď ze smlouvy neb z poslední vůle, anebo následkem jednatelství bez příkazu (§ 1042 obč. zák.) a pod. Nynější doslov § 1327 obč. zák. převzal zásady vyslovené v uvedeném judikátu. Omezení, že, nastane-li z poškození na těle smrt — nejde-li tedy o nárok osoby přímo poškozené —, mohou požadovati náhradu jen osoby, o jichž výživu usmrcený měl podle zákona pečovati, a jen náhradu toho, co jim na výživě ze zákona ušlo, tedy jen to, nač podle zákona měly nebo by měly nárok, stalo se, jak z motivů k III. dílčí novele obč. zák. vyplývá, ze zákonodárného ohledu, by bylo čeleno nekontrolovatelným, často jen k pouhému vydírání směřujícím nárokům uplatňovaným z příčiny takovýchto příhod, a proto, poněvadž závazky jiné než poskytovatí zákonou vý-

živu (závazky ze smlouvy, z posledního pořízení a t. d.) přecházejí na dědice usmrčeného a musila by se jinak přiznávatí náhrada i každému věřiteli zemřelého, jehož uspokojení usmrcením dlužníka jest ohroženo. Nemá, jak motivy zvláště zdůrazňují, nároku ani ten, jemuž usmrčený byl povinován ke službám (bezplatným) v domácnosti anebo v živnosti. Motivы výslovně uvádějí, že by nebylo ani bezpečného podkladu pro posouzení, zda tyto služby byly vskutku předmětem právního nároku a nebyly jen konány z pouhé ochoty, ani podkladu pro hodnocení tvrzené škody, neboť poskytují se v takovýchto případech pravidelně dávky navzájem (byt, strava a t. d.) a občanský zákon nezná závazek k takovým službám, jaký předpokládá německý občanský zákoník v § 1356 druhý odstavec a v § 1617 (pro manželku a děti). Nesl-li se však úmysl zákonodárce k tomu, omeziti takto v případě usmrcení osoby podle § 1327 obč. zák. nároky na náhradu škody, vyloučiti tedy i nárok na náhradu za újmu, jež nastala pozůstalým odpadnutím neplacené pracovní síly v domácnosti a živnosti, třebaže usmrčený byl k této bezplatné práci úmluvou povinován, není třeba obírati se tím, co žalobkyně v tomto ohledu ve sporu ohledně utrpěné újmy tvrdila, ani tím, zda otec její spravoval cihelnu její dobrovolně, zdarma, či na základě povinnosti smluvní nebo zákonného závazku jiného, než jaký předpokládá § 1327 obč. zák. a není třeba, by jednání v prvé stolici bylo doplněno ve směru uvedeném odvolacím soudem.

Čís. 9938.

Oprava jména strany rozepré jest přípustná, nemění-li se tím tožnost podmětu; nevyžaduje ani souhlasu odpůrce ani svolení soudu.

Pokud nemá vliv na placení nájemného za telefonní zařízení exekuční prodej nájemcovy nemovitosti a odmontování telefonního zařízení.

Placení nájemného nespadá pod pojem pohledávek na opětuující se dávky ve smyslu § 15 vyr. ř. Podržením a používáním telefonního zařízení za vyrovnání, došlo k udržení a ke schválení dosavadního nájemního poměru.

(Rozh. ze dne 23. května 1930, Rv I 1350/29).

Žalující telefonní společnost domáhala se na žalované firmě zaplacení nájmu z telefonního zařízení za rok 1928. Žalovaná namítla mimo jiné, že byla ve vyrovnání, jímž byla postížena i zažalovaná pohledávka, a že nemovitost, v níž bylo telefonní zařízení, byla exekučně prodána a telefonní zařízení v srpnu 1928 odmontováno. O b a n i ž š í s o u d y uznaly podle žaloby, o d v o l a c í s o u d z těchto důvodů: Pokud jde o důvod nesprávného právního posouzení, uplatňuje jej odvolání v prvé řadě společně s výtkou zmatečnosti v tom směru, že prvý soud neprávem pokládá žalobkyni za procesně způsobilou, ačkoli její neprotokolované technické bureau v žalobě jako žalující strana uvedené nemůže procesně vystupovati a plnou moc uděliti. To jest sice pravda,